

Projekt: **Mezinárodní spolupráce v komunitním plánování sociálních služeb**
Aktivita: **Studijní cesta na Slovensko**
Termín: **2. – 4. června 2010**

Místo konání: **Dubnica nad Váhom, Slovensko**

V rámci realizace projektu Mezinárodní spolupráce v komunitním plánování sociálních služeb se v červnu 2010 uskutečnila zahraniční studijní cesta do partnerského města Dubnica nad Váhom, jejímž cílem bylo poznání slovenského systému sociálních služeb a exkurze v konkrétních zařízeních poskytujících sociální služby v Dubnici nad Váhom a okolí. Studijní cesty se zúčastnili zástupci realizátora projektu, partnerských obcí, partnerských organizací poskytujících sociální služby a zástupci uživatelů sociálních služeb, kteří se podílejí na realizaci procesu komunitního plánování prací v pracovních skupinách.

Program studijní cesty

Den	Zařízení	Místo	Náplň
2.6.2010	Městský úřad Dubnica nad Váhom	Dubnica nad Váhom	přivítání účastníků cesty, diskuze
	Zařízení pro seniory Dubina	Dubnica nad Váhom	prohlídka zařízení, diskuze s ředitelem
	Krizové centrum	Dubnica nad Váhom	prohlídka zařízení, výklad pracovníce soc. oddělení
	Centrum neziskových organizací	Dubnica nad Váhom	seznámení se s jednotlivými spolky a organizacemi
3.6.2010	Centrum sociálních služeb – domov důchodců, dům sociálních služeb	Bánovce nad Bebravou	prohlídka zařízení, diskuze s ředitelkou
	ARCHA – zařízení pro postižené děti	Bánovce nad Bebravou	prohlídka zařízení, diskuze s vedoucí
	Dětské městečko	Trenčín-Zlatovce	prohlídka zařízení, diskuze s ředitelkou
	Hospic REFUGIUM	Trenčín	prohlídka zařízení, diskuze s ředitelem
4.6.2010	Zařízení pro seniory evangelické diakonie	Košeca	prohlídka zařízení, diskuze s ředitelem
	Dětský domov	Klobušice	prohlídka zařízení, diskuze s ředitelkou
	oslava 50 let statutu města Dubnica nad Váhom	Dubnica nad Váhom	účast na oslavách 50 let statutu města, osazení vlajek družebních měst Dubnica nad Váhom, Otrkovice, Vác, Zawadzkie

Středa 2.6.2010

Přivítání účastníků studijní cesty na **Městském úřadu v Dubnici nad Váhom**.

(primátor města Dubnica nad Váhom, Ing. Jozef Gašparík; zleva: Ing. Jozef Gašparík, Ing. Jaroslav Šlesar, zástupce primátora, Ing. Pavol Kubečka, tajemník Městského úřadu Dubnica nad Váhom, JUDr. Juraj Džima, tiskový mluvčí města Dubnica nad Váhom)

Zařízení pro seniory Dubina Dubnica nad Váhom – zařízení se nachází v centru města a je tvořeno třemi panelovými domy (2 slouží jako domov pro seniory, v prostředním sídlí vedení domova a je zde zázemí domova – společenská místnost, jídelna, kaple, ordinace lékaře apod.). U domova se nachází velmi vkusně upravená zahrada, která slouží seniorům k odpočinku. Zařízení má kapacitu 180 obyvatel, o něž se stará 67 zaměstnanců. 95% klientů je ubytovaných na samostatných pokojích s vlastním sociálním zařízením. Zařízení není zcela bezbariérové.

Zahrada Zařízení pro seniory Dubnina, prezentace ředitele Zařízení, Ing. Jaroslava Hagana

Krizové centrum Dubnica nad Váhom – centrum je v provozu od zimy 2009/2010. Slouží osobám v krizi, které potřebují akutně nocleh. K dispozici jsou sprchy a WC, v zimě teplý nápoj. Krizové centrum (KC) je určeno pro muže i ženy. Služba byla v zimním období, kdy byl zájem o službu nejvyšší, zajištěna zapomocí dobrovolníků konajících službu v prostorách KC. Režim pro klienty byl nastaven podobně jako na noclehárně azylových domů v Otrokovicích či Zlíně (částečná úhrada noclehu, dodržování řádu). Přestože jsou pro KC vyčleněny nevelké sklepní prostory, je toto zařízení za minimum prostředků maximálně účelné.

Projekt Mezinárodní spolupráce v komunitním plánování sociálních služeb je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Uprostřed: Olga Carachová, odborný referent sociálních věcí, MěÚ Dubnica nad Váhom

Centrum neziskových organizací (CNO) Dubnica nad Váhom - je tvořeno Jednotou důchodců Slovenska, Klubem důchodců č. 1, Klubem Slovenka, Základní organizací diabetiků Diadub, Slovenským svazem zdravotně postižených, Uníí nevidomých a slabozrakých. Působí zde i pěvecký soubor Jesenka při Klubu důchodců č. 1 a soubor Studnice při Jednotě důchodců Slovenska. Všechna tato sdružení působí v jedné budově, v níž se střídají po jednotlivých dnech. Součástí prostor je i počítačová místnost s 8 počítači, které mohou při své činnosti organizace využívat. CNO je také využíváno pro nejrůznější kurzy, kulturní a společenské akce.

Čtvrtek 3.6.2010

Centrum sociálních služeb – domov důchodců, domov sociálních služeb Bánovce nad Bebravou – toto Centrum spadá pod Trenčianský samosprávný kraj, jde tedy o státní zařízení. Je zde umístěno 90 klientů, kterými jsou jak senioři bez zvýšeného dohledu, tak ležící senioři vyžadující širší škálu služeb. Zařízení sídlí v prostorách bývalé mateřské školy, doplněno je nedalekou vilou (3. oddělení), v níž je i samostatná prádelna sloužící pouze klientům tohoto oddělení. Součástí zařízení – jako ostatně ve všech zařízeních tohoto typu – je i kaple. Zařízení není bezbariérové, seniorům nejsou k dispozici žádné sociálně aktivizační programy.

Vlevo: Olga Carachová, MěÚ Dubnica nad Váhom, sociální pracovnice DD, uprostřed ředitelka Jana Varhaníková; uprostřed: společenská místnost jednoho z oddělení; vpravo: zahrada domova

ARCHA, n. o. Bánovce nad Bebravou – jde o zařízení pro děti a dospělé s mentálním a kombinovaným postižením, které jim poskytuje službu denního centra. V současné době má organizace přiřknutu dotaci z EU na přístavbu 1. patra na současně přízemní budově bývalé školky, kterou má organizace dlouhodobě pronajatu za symbolickou jednu korunu. Po přístavbě bude zařízení sloužit i jako týdenní stacionář. V zařízení pracují dvě zaměstnankyně-zakladatelky, z nichž jedna je zároveň matkou klientky zařízení. S denními aktivitami vypomáhají dobrovolníci. Klientům jsou k dispozici tři počítače s připojením na internet, prostor pro výtvarné aktivity a dramaterapii, kuchyňka, tělocvična.

Vlevo: ředitelka organizace, Mgr. Anna Kutišová; vpravo: tělocvična

Dětské městečko Trenčín-Zlatovce – jde o dětský domov, který funguje od roku 1973. Je zde soustředěno max. 155 dětí ve věku od 0 do 25 let. Bydlí ve vilách, které dohromady tvoří městečko, k němuž náleží i mateřská školka a základní škola, jíž navštěvují i děti z místní části Zlatovce. Od 70. let do roku 2004 byl pro výchovu využíván systém pěstounských rodin – rodiče žili ve vilách společně s dětmi (včetně dětí vlastních). Obývali byt pro pěstouny v přízemí, děti měly pokoje v patře. Od roku 2004 byl tento systém nahrazen systémem střídání vychovatelů a gazdiny. Jelikož se příliš neosvědčil (dětí snáší výměnu pečovatelských týmů hůře, mají častější kázeňské problémy i v souvislosti s tím, že přístup každého vychovatele a gazdiny je jiný), vracejí se „pilotně“ opět k systému péče pěstounských rodičů.

Jeden z domů je vyčleněn pro návštěvy a je v něm vyhrazen i pokoj pro rodiče, kteří zde mohou během návštěvního víkendu přespát. V přízemí domů je mimo bývalý byt pěstounů i obdoba jídelny, obývacího pokoje, koutku na žehlení.

Vlevo: interiér jednoho z domů, uprostřed „gazdina“, uprostřed: hrací prostor, vpravo: prostor mezi domy – před školou.

Hospic REFUGIUM Trenčín – v tomto zařízení je poskytována hospicová péče a také služby zařízení pro seniory (JOB). Jde o nestátní organizaci, která sídlí na okraji města v nově zrekonstruované budově. O pacienty hospice se starají v poslední fázi života řádové sestry. V zařízení je i půjčovna zdravotních pomůcek (např. invalidní vozíky, chodítka), pořádají se zde ošetrovatelské kurzy i s výukou německého jazyka. Na praxi sem dochází žáci ze 3. a 4. ročníků zdravotních škol. Zajímavostí je „Kniha živých“, v níž je pod každým dnem z 365 uveden rok a jméno úmrtí klientů zařízení – jde o odkaz, kterým si klienty stále připomínají a jsou tak „stále živí“. Ředitel organizace pořádá pravidelné setkání s rodinami zemřelých klientů za účelem reflexe situace a jejího snazšího překonání.

Vlevo: budova Hospice Refugium; uprostřed: prostor pro návštěvy i pacienty; vpravo: kaple v podkroví, vlevo stojící ředitel Ing. Vladimír Chlebana

Středisko evangelické diakonie – domov důchodců Košeca – je to nestátní, církevní zařízení, které má kapacitu 45 uživatelů. Zařízení je nově zrekonstruováno a připravuje se jeho další rozšíření. Uživatelé bydlí převážně v jednolůžkových pokojích, které jsou vybaveny jako samostatné bytové jednotky. Součástí prostor je jídelna, společenská místnost, koupelna. Domov funguje na základě dotací z Trenčianského samosprávného kraje, darů a plateb uživatelů.

Projekt Mezinárodní spolupráce v komunitním plánování sociálních služeb je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Vlevo: relaxační prostory u domova; uprostřed: společenská místnost; vpravo: koupelna

Dětský domov Klobušice

Dětský domov mj. pro děti s poruchami chování, na něž se zaměřují výchovné programy s cílem zlepšit jejich stav. O děti se starají pracovníci, kteří obstarávají sociálně výchovnou práci, dále psycholog, speciální pedagog. Cílová skupina: děti a mládež (18 – 25 let), pro které je k dispozici speciální individuální program, který jim pomáhá osamostatnit se.

Oslava 50 let přiznání statutu města Dubnica nad Váhom (zleva: Ing. Jozef Gašparík, primátor města Dubnica nad Váhom, Mgr. Květoslava Horáková, vedoucí odboru sociálního MěÚ Otrokovice, zástupce družebního města Vác, zástupce družebního města Zawadzkie)

Projekt Mezinárodní spolupráce v komunitním plánování sociálních služeb je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.

Shrnutí:

V roce 2009 vstoupil na Slovensku v platnost nový zákon o sociálních službách. Nemá ovšem tytéž výhody, které poskytl uživatelům sociálních služeb v ČR nový zákon o sociálních službách z r. 2006. Slovenský zákon neumožňuje vyplácení příspěvku na péči, který by dostal uživatel dle stupně svého zdravotního znevýhodnění a mohl si za ně nakoupit služby, které potřebuje – bez ohledu na to, zda jsou poskytovány státní nebo neziskovou organizací a kde mají sídlo. Na Slovensku jsou hrazeny služby, které uživatel využívá, neznamená to ovšem, že dotace připadne v případě využívání pobytové služby konkrétnímu zařízení, které si uživatel vybral, automaticky. Žádosti o umístění do pobytového zařízení eviduje kraj. Úředník na kraji má povinnost nabídnout uživateli umístění nejprve ve státním zařízení v místě, následně umístění ve státním zařízení mimo region a teprve není-li v žádném zařízení ubytovací kapacita, může uživatel využít služeb nestátního zařízení. V praxi to znamená, že pokud přijde uživatel s žádostí na krajský úřad, že chce být umístěn do domova pro seniory, které provozuje nestátní zařízení v jeho městě nebo blízkém okolí a odmítne umístění např. ve 200 km vzdáleném státním zařízení, krajský úřad nemusí poskytnout dotaci na jeho pobyt v nestátním zařízení. Proto je např. v zařízení diakonické církve polovina lůžek bez krajské dotace na provoz.

Jiný systém funguje i v případě práce s rodinami, jejichž dětem je nařízena ústavní výchova. Jestliže se nezdaří do roka sanace rodiny a dítě se tudíž nemůže vrátit do rodiny a musí zůstat v ústavní péči, má obec, do níž je dítě příslušno, povinnost spořit dítěti měsíčně částku 2.500 Sk do věku 18 let. Po dovršení plnoletosti má dítě nárok na naspořené finance, stává se ovšem, že se v tomto okamžiku přihlásí k dítěti rodiče a peníze nejsou využity zcela ve prospěch dítěte.

Zákon rovněž nezavedl obdobně jako v ČR standardy poskytování sociálních služeb. Dle informací je zde velké riziko, že by řada, zvláště státních zařízení, nenaplnila standardy a neprošla tudíž inspekci kvality. Oproti tomu nestátní zařízení by měla velkou šanci vyhovět standardům kvality, neboť jejich úroveň je zcela srovnatelná s úrovní zařízení v ČR a poskytování sociálních služeb je zde na velmi vysoké úrovni.